

LEV XIV.

MAGNIFICA HUMANITAS

O ochraně lidské osoby v době
umělé inteligence

Olomouc
26. června 2026
Vladimír Chlup nejst.

24. dubna 2026 konference Listina základních práv a svobod

Gustav Radbruch vor und nach

1. In der
gerichte!

40:20

EXPERIENTIA LEGIS
56 zhlédnutí • před 1 měsícem

410 LET „KOHO PANSTVÍ TOHO VÍRA“ (1555 – 1965)

33:23

Listina v církvi
54 zhlédnutí • před 1 měsícem

Nezákonná omezení ochrany ŽP – při nerespektování Listiny selhávají ochranné mechanismy

21:06

Listina a životní prostředí
31 zhlédnutí • před 1 měsícem

Zásah do integrity

- Cokoliv
- Co nezanedbatelně působí na tělo či psychiku člověka
- I pouhé způsobení bolesti
- Nález Ústavního soudu ČR ze dne 5. 7. 2005, sp. zn. II. ÚS 237/04

36:08

Tělesná integrita: mezi autonomií jednotlivce a veřejným zájmem
21 zhlédnutí • před 1 měsícem

PRO LIBERTATE

INSTITUT PRÁVA A DEMOKRATICKÉHO SPRÁVNÍ

JUDr. Tomáš Nělecn

Listina v praxi
34 zhlédnutí • před 1 měsícem

Charta 77

27:05

Listina ve vybraných detailech, její vnímání a pokusy o destrukci
42 zhlédnutí • před 1 měsícem

26:37

Listina základních práv a svobod pohledem lidského činitele
77 zhlédnutí • před 1 měsícem

Magna charta (1215) I

- omezila absolutní moc panovníka
- vydána Janem Bezzemkem na nátlak šlechty roku 1215, vzápětí upravena ve prospěch krále
- znovu vydána 1225 Jindřichem III. Plantagenetem
- inspirovala Listinou svobod (1100)
- inspirovala další dokumenty: Petition of Right (1608), Habeas Corpus Act (1679)
- text charty v angličtině

46:58

Vývoj lidských práv v průběhu dějin
71 zhlédnutí • před 1 měsícem

3:47

Zahájení
52 zhlédnutí • před 1 měsícem

Důstojnost člověka

DIGNITAS INFINITA

ontologická

- mravní
- společenská
- existencionální

HLAVA PRVNÍ

OBEČNÁ USTANOVENÍ

Čl. 1

Lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech. Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezciitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné.

MAY 6, 2026 2:29 PM

Pope Leo's first encyclical due on May 15

Lev XIV.
15. května 2026

Magnifica humanitas

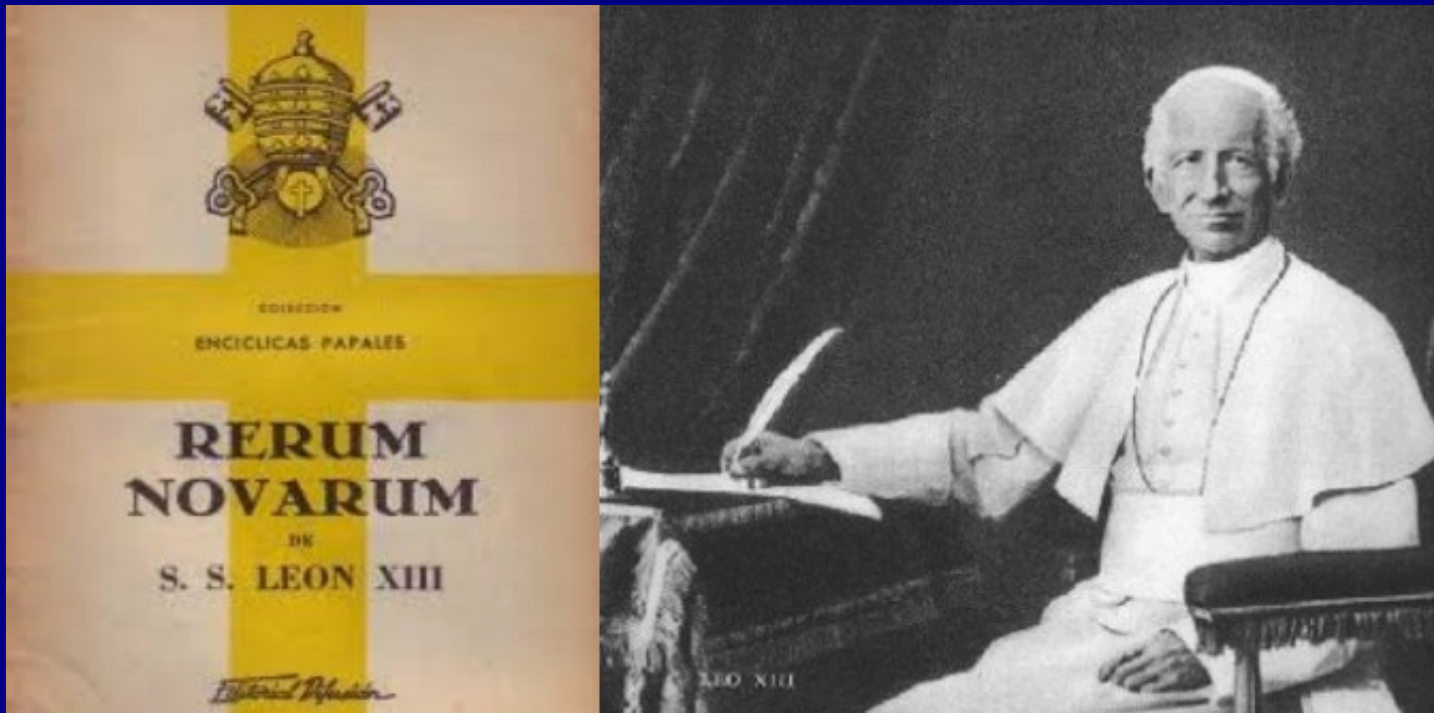

15. května 2026

ÚVOD

Rerum novarum

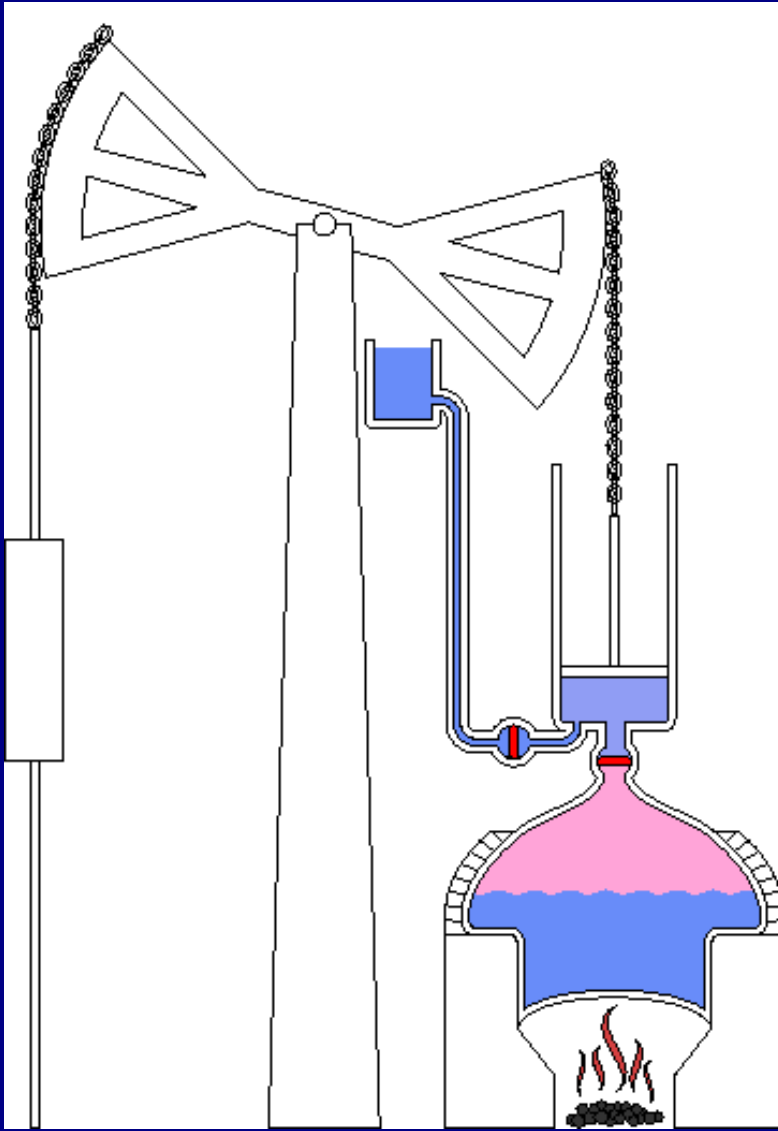
Hlásání evangelia nemůže přehlížet konkrétní životy lidí

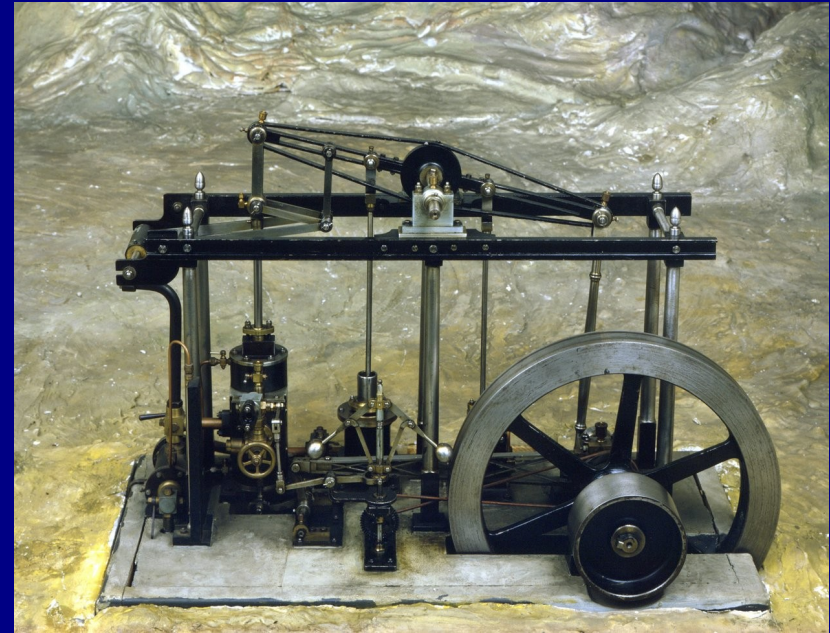
15. května 1891

I. Vývoj sociální nauky

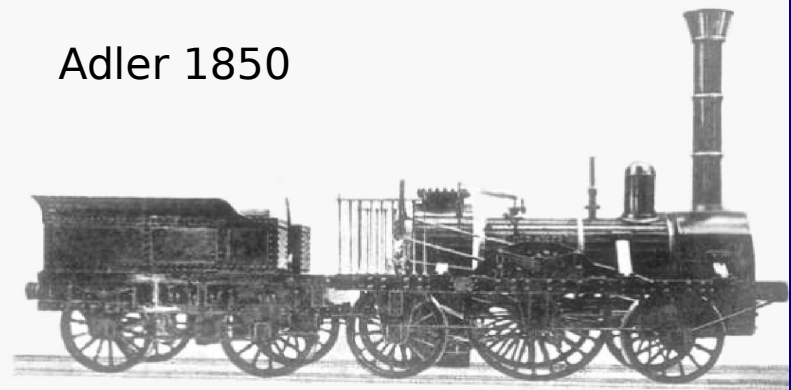
Newcomenův parní stroj 1712

Wattův parní stroj 1769

Adler 1850

Karel Marx: Komunistický manifest 1864

Elon Musk - xAI datové centrum, Memphis
Tennessee Colossus 2, 2GW, 19mil. l vody/den

25. května je encyklika zveřejněna

The HOLY SEE

LEO XIV - RUSSIAN

РУССКИЙ ▾

AR - DE - EN - ES - FR - IT - PL - PT - RU

ЭНЦИКЛИКА

MAGNIFICA HUMANITAS

СВЯТЕЙШЕГО ОТЦА

ЛЬВА XIV

О ЗАЩИТЕ ЧЕЛОВЕЧЕСКОЙ ЛИЧНОСТИ
В ЭПОХУ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА

[\[Multimedia\]](#)

MAGNIFICA HUMANITAS

Úvod

- I. Dynamický přístup věrný Evangeliumu
- II. Základy a principy sociální nauky církve
- III. Technologie a dominace, velkolepost lidstva ve světle slibů umělé inteligence
- IV. Ochrana lidstva v době transformace
- V. Kultura moci a civilizace lásky

Závěr

Dva biblické obrázky

Lidstvo, stvořené Bohem v celé své velkoleposti, dnes stojí před klíčovou volbou: buď postavit novou Babylonskou věž, nebo vybudovat město, v němž Bůh a lidstvo přebývají společně.

Dvě lásky, dvě města

Sv. Jan Pavel II.: *„Činí umělá inteligence lidský život na zemi ‚lidštějším‘ v každém aspektu tohoto života? Dělá ho hodnějším člověka?“*

Pokud je odpověď ano, pak ji můžeme vnímat jako příležitost, kterou je třeba přijmout zodpovědně, trpělivě, na cestě sdílené rekonstrukce, podobné obnově Jeruzaléma, o níž vypráví kniha Nehemjáš.

Sv. Augustin popsal lidské dějiny jako boj mezi dvěma láskami, které dávají vzniknout dvěma způsobům obývání světa a společného soužití – neboli dvěma „*městům*“: na jedné straně láska k Bohu a bližnímu; na druhé straně výlučná láska k sobě samému.

*„Dvě lásky postavily dvě města:
pozemské město, láska k sobě samému až k opovržení Bohem;
nebeské město, láska k Bohu až k opovržení sebou samým.“*

Stejně jako v průběhu dějin, i dnes tyto dvě lásky soupeří o nadvládu v našich srdcích. Věk umělé inteligence není výjimkou: stavba Babylonu nebo obnova Jeruzaléma začíná v každém z nás.

Budovat společné dobro, zůstat lidmi

- 1. Budování pevného vztahu s Bohem*
- 2. Pokrok měřit důstojností člověka a dobrem všech*
- 3. Logika subsidiarity - každý má svou část zdi*
- 4. Přednost pro chudé, péče o společný domov a mír*

V době umělé inteligence, kdy je lidská důstojnost ohrožena novými formami dehumanizace, je naší naléhavou povinností zůstat hluboce lidskými.

Musíme s láskou chránit velikost lidstva, která nám byla darována a zjevena v plnosti v Kristu, jejíž nádheru žádný stroj nemůže nikdy nahradit.

Církev putující dějinami

Povolání a povinnost církve doprovázet lidstvo v konkrétních dějinách ji vede k poznání, že pozemské skutečnosti mají svůj vlastní charakter a řád.

Druhý vatikánský koncil uznávající, že Bůh v průběhu dějin chrání svobodu mužů a žen, potvrdil rozdíl mezi církevním a politickým společenstvím a zdůraznil, že každé z nich musí fungovat s plnou autonomií.

Církev si nenárokuje, aby přebírala funkce náležející státu.

Vlastní funkce sociální nauky si nenárokuje nahradit odpovědnost politiků nebo institucí, ale nabízí se jako základ pro kolektivní rozlišování a pomáhá rozpoznávat a podporovat vše, co slouží důstojnosti osob, vitalitě komunit a společnému dobru.

Sociální nauka jako sdílené rozlišování

Církev si nenárokuje monopol na pravdu, protože pravda není území, které je třeba bránit, ale dobro, které je třeba sdílet.

Sociální nauku církve není příručka principů a norem, které je třeba aplikovat, ale proces sdíleného rozlišování. Rodí se ze setkání mezi věčnou pravdou evangelia a otázkami dějin. Necháává se zpochybňovat znamenímí doby a čerpá sytost z přínosů vědy, kultury a lidské zkušenosti. Když je narušována důstojnost našich bratrů a sester, když politika nedokáže řešit tragédie lidí, když se ekonomika obrací proti člověku nebo věda překračuje meze svých kompetencí, církev – spolu s dalšími křesťanskými denominacemi a věřícími jiných náboženství – musí dát slyšet svůj hlas, ne proto, aby dominovala, ale aby podporovala společenství.

Vývoj sociální nauky

1891 <i>Rerum novarum</i> , Lev XIII.	důstojnost práce
1931 <i>Quadragesimo anno</i> , Pius XI.	koncentrace moci
1941 <i>Rozhlasové projevy</i> , Pius XII.	spravedlnost, mír
1963 <i>Pacem in terris</i> , Jan XXIII.	lidi dobré vůle
1966 <i>Gaudium et spes</i> , II. - Pavel VI.	pastorální konstituce
1967 <i>Populorum progressio</i> , Pavel VI.	světový rozměr, mír
1971 <i>Octagesima adveniens</i> , Pavel VI.	urbanizace, chudoba
1981 <i>Laborem exercen</i> , Jan Pavel II.	spravedlivá mzda
1987 <i>Sollicitudo socialis</i> , Jan Pavel II.	sever – jih, selhání
1991 <i>Centesimus annus</i> , Jan Pavel II.	morálka, ekonomika
2009 <i>Caritas in veritate</i> , Benedikt XVI.	vliv globalizace
2013 <i>Evangelii gaudium</i> , František	synodální církvev
2015 <i>Laudato si'</i> , František	volání chudých, země
2024 <i>Dilexit nos</i> , František	oplácet lásku láskou

Sociální nauka církve je produktem trpělivého procesu, v němž každý papež vnesl jedinečný přínos ve světle nových věcí každé epochy.

Vývoj sociální nauky

Vývoj se vyznačuje různými důrazy, progresivními poznatky a někdy i změnami perspektivy, které se nerozbíjejí od toho, co bylo dříve, ale umožňují jeho důsledkům dozrát.

Pokud dnes můžeme hovořit o souboru sdílených principů a kritérií, je to proto, že interpretace dějin založená na víře nebyla nikdy přerušena a zůstala otevřená výzvám, které přináší každá generace.

Základy

1. Muž a žena jsou stvořeni k obrazu a podobě Trojjediného Boha.
2. Každý člověk má nekonečnou důstojnost, neodcizitelně zakotvenou v jeho samotné bytosti, která převládá v každé okolnosti, stavu či situaci, s níž se člověk může kdy setkat, a překračuje ji.“
3. Lidská práva jsou nedotknutelná, protože jsou „*inherentní lidské osobě a lidské důstojnosti*“. V důsledku toho jsou univerzální a nezcizitelná. Právě proto, že jsou zakotvena ve společné důstojnosti každého muže a ženy, mají praktické důsledky a právní účinky.

Principy

1. Princip společného dobra
2. Princip univerzálního určení statků
3. Princip subsidiarity
4. Princip solidarity
5. Princip sociální spravedlnosti
6. Integrální lidský rozvoj
7. Zkouška pro církve

1. Technologické paradigma a digitální moc

Logika globalizovaného světa: efektivita, kontrola, zisk; ovlivňovat osobní, sociální a ekonomická rozhodnutí. Člověk má víc, ale je víc člověk?

Kdo má kontrolu nad infrastrukturou – platformami, daty, výpočetní silou?

Digitální moc v malém množství rukou může výrazně ovlivňovat mnohé.

A co principy: nezcizitelné důstojnosti, společného dobra, solidarity, . . . ?

2. Umělá inteligence

Zatím jen vzniká. V současnosti jsou vnitřní reprezentace a vnitřní procesy neznámé.

Vzniká potřeba dalšího vědeckého výzkumu a na druhé straně uplatnění morálního rozlišení.

Neexistuje jednoznačná definice. Její síla vzrůstá a je vázána na zpracování dat.

Nemá tělo, necítí radost ani bolest, neposuzuje dobro ani zlo, . . . , nemá zkušenost formovanou životem.

3. Cenný nástroj, který vyžaduje ostražitost

Rychlost a jednoduchost s jakou lze získat přístup k informacím, komplexním analýzám, mediálnímu obsahu a praktické pomoci, nepochybně usnadňují život. Může však také podporovat nadměrné spoléhání se na hotové odpovědi a oslabovat osobní kreativitu a úsudek. Když jsou slova simulována, nebudují se skutečné vztahy, ale pouze jejich zdání.

Umělá imitace péče nebo podpory se může stát obzvláště riskantní, když chybí vztahy.

V mnoha odvětvích je již využívána: v komunikaci, řízení a kontrole. Zvýšení efektivity je zřejmé, existují rizika, dopad na životní prostředí. Současné systémy umělé inteligence vyžadují obrovské množství energie a vody, což významně ovlivňuje emise oxidu uhličitého a klade vysoké nároky na přírodní zdroje.

4. Odpovědnost, transparentnost a správa AI

Nebzpečí, že některé procesy budou delegovány na automatické systémy, které nemají soucit, milosrdenství, odpuštění a především naději, že se lidé mohou změnit. Pokud je systém navržen nebo používán způsobem, který s některými životy zachází jako s méně hodnotnými nebo je vylučuje bez možnosti odvolání, pak se nejedná pouze o nástroj, „*který může být používán dobře*“, protože již zavedl kritéria, která jsou v rozporu s nezcizitelnou důstojností lidské osoby.

Aby umělá inteligence respektovala lidskou důstojnost a skutečně sloužila společnému dobru, musí být odpovědnost jasně definována v každé fázi: od těch, kteří tyto systémy navrhují a vyvíjejí, až po ty, kteří je používají a spoléhají se na ně při konkrétních rozhodnutích.

Je zapotřebí robustních právních rámců, nezávislého dohledu, informovaných uživatelů a politického systému, který se nezříká své odpovědnosti.

Odzbrojit umělou inteligenci znamená osvobodit ji od mentality „*ozbrojené*“ konkurence, která se dnes neomezuje pouze na vojenský kontext, ale je také ekonomickým a kognitivním jevem. To s sebou nese závod o stále výkonnější algoritmy a větší datové sady, poháněný touhou zajistit si geopolitickou nebo obchodní dominanci.

Odzbrojit znamená zdiskreditovat předpoklad, že technická moc automaticky uděluje právo vládnout. Odzbrojit neznamena odmítnout technologii, ale zabránit jí v ovládnutí lidstva.

5. Co nesmíme ztratit

Schopnost pečovat jeden o druhého je základní dimenzí našeho lidství, kterou se učíme a osvojujeme si skrze životní zkušenosti. Abychom neztratili schopnost rozpoznat druhé jako osoby hodné pozornosti.

Základní narativy: transhumanismus a posthumanismus

Určité myšlenkové proudy interpretují pokrok jako něco, co překračuje lidskou existenci. Jsou často označovány jako transhumanismus a posthumanismus a někdy vytváří ideologické pozadí v některých centrech technologické moci.

Podporovat nadšení pro nové technologie prostřednictvím futuristické vize „vylepšeného člověka“ nebo „hybrida člověka a stroje“. Předpokládá zdokonalování lidských bytostí prostřednictvím technologií – jako je biomedicína, tělesné inženýrství, zařízení a algoritmy – s cílem zvýšit výkon a schopnosti.

Jedna věc je integrovat technologii do vize zaměřené na člověka a vztahy; něco zcela jiného je nechat se vést pohledem, který znehodnocuje lidská omezení a slibuje čistě technickou formu „spásy“.

Omezení srdce a velikost lidské bytosti

Všechno, co se jeví jako „omezení“ – neschopnost, nemoc, stáří, utrpení, zranitelnost – je často vnímáno především jako vada, kterou je třeba napravit, spíše než jako prostor, v němž člověk dozrává a otevírá se vztahu. Ti, kdo milují a touží, se nemohou vyhnout zkouškám a utrpení. Pokud existuje autentické „více než člověk“, kde ho lze nalézt?

Křesťanská víra na tuto otázku odpovídá poukázáním na naplnění, které nepramení z technologického zbožštění, ale skrze Boží milost přijatou v Kristu.

PRAVDA, PRÁCE, SVOBODA

*V době digitální transformace musíme
ochraňovat principy sociálního učení církve.*

Ochrana pravdy jako společenského dobra

1. Pravda a demokracie

Pravdivé informace nevznikají z centralizované nebo automatizované kontroly. Pouze společné úsilí o pravdivost faktů, vnímané jako společné dobro, může poskytnout pevný základ pro spravedlivou komunikaci. Hledání pravdy je základním prvkem demokracie, která je sama o sobě prostředkem k přispívání k obecnému dobru. demokracie nespočívá pouze v pravidlech a postupech, ale především v pevném souladu s fakty a v opravdovém závazku k dobru jednotlivců a společnosti jako celku.

2. Komunikace a kolektivní představivost

Komunikace není jen přenosem informací, ale také vytvářením kultury. Ti, kteří ovládají digitální platformy a komunikační prostředky, mají značnou schopnost ovlivňovat kolektivní představivost a prezentovat určitou vizi reality jako žádoucí. Taková moc by měla být neustále vedena hledáním pravdy a respektem k lidské důstojnosti všech.

3. Vzdělávací aliance pro digitální věk, ústřední role škol

Platón, věděl, nejhlubší a nejdůležitější věci se naučíme až po dlouhé době a úsilí, „narážením“ na myšlenky a zkušenosti jako na křemen, dokud se v nás nezapálí jiskra porozumění. Musíme se tedy naučit, jak se při používání umělé inteligence zdržovat a chránit mladé lidi před příslibem dokonalého stroje, který činí lidské myšlení nadbytečným.

Mnoho pedagogů již vidí známky možné dehumanizace, kdy lidé „mnoho vědí“, ale obtížně směřují svůj život. Školy nejsou povolány k tomu, aby držely krok s digitálním světem, ale aby nabízely to, co digitální svět sám o sobě nemůže poskytnout: sdílený čas pro učení a důvěryhodné vztahy.

Ochrana důstojnosti práce

1. Hodnota práce

Benedikt z Nursie významně přispěl k pochopení sociálního významu práce. Prostřednictvím práce člověk rozvíjí mnoho dimenzí své vlastní existence. Stvoření k obrazu Stvořitele, naše díla nějakým způsobem rozšiřují Jeho dílo. Práce není pouhým nástrojem, ale spíše vyjadřuje a posiluje důstojnost našich životů. Je to požadavek, který je vlastní lidské existenci. Spojení automatizace, robotiky a AI transformuje strukturu práce a může potlačit schopnost inovačního myšlení.

2. Problém nezaměstnanosti

Inovace jsou často zaměřovány pouze na snížení nákladů. Je zapotřebí nové společné úsilí mezi politickými vůdci, odborovými organizacemi, podnikatelským světem a vědeckou komunitou, aby se rychle vyvinuly odpovídající společné předpisy a ochrana, a to i na mezinárodní úrovni. Je třeba aby se společnosti zavázaly zahrnout kvalitu a důstojnost práce mezi své základní ukazatele. Ekonomický řád musí být podřízen lidské důstojnosti a společenskému dobru.

3. Ekonomika, která si cení důstojnosti

Ekonomické modely, které vyzdvihují efektivitu a individuální úspěch, často považují investice do znevýhodněných osob nebo do těch, kteří se rozvíjejí pomaleji za zbytečné, jako by jejich budoucnost závisela pouze na jejich schopnosti držet krok s „vítězi“. Ve skutečnosti spravedlivá společnost vyžaduje bdělý stát a občanské instituce, které jsou schopny **překonat singulární mentalitu efektivity** a zajistit, aby zdroje, kreativní řešení a regulace upřednostňovaly ty nejzranitelnější. V hospodářských a finančních krizích platí nejvyšší cenu vždy chudí. Je nutné zavést nové parametry doplňující HDP jako základní data používaná pro analýzu, použitelná k hodnocení politické a ekonomické situace a k rozhodování o regionálních, národních i mezinárodních prioritách.

Ochrana svobody před závislostí a komercí

1. Závislost a společenská kontrola

Když obchodní modely vzkvétají na lidské slabosti, je s člověkem zacházeno spíše jako s prostředkem než jako s cílem; ti, kdo takové systémy navrhují nebo financují, nesou morální odpovědnost, kterou nelze ignorovat. Je nutné podporovat technologie, které posilují vnitřní svobodu; podporou vzdělávání v oblasti digitální střízlivosti a ochrany nezletilých, a tím čelit modelům, které zneužívají zranitelnost.

2. Prolomení řetězů nových forem otroctví

Významná část fungování digitální ekonomiky se opírá o tichou práci milionů lidí, kteří se zabývají základními, ale do značné míry neviditelnými činnostmi, jako je označování dat, trénování modelů a moderování obsahu, často zahrnujícími znepokojivý materiál. Pracují děti, drtí materiály, získávají vzácné zeminy. Zločinecké sítě dále využívají online platformy, systémy zasílání zpráv, anonymní platební metody a techniky profilování k náboru, kontrole a přepravě obětí obchodování s lidmi. Nemůžeme zlehčovat zpoždění, s nímž společnost i církve odsoudily otroctví. Trvalo to 18 století. To je rána v křesťanské paměti. Za to jménem církve upřímně prosím o odpuštění. Chceme-li se v budoucnu vyhnout nutnosti znovu žádat o odpuštění za to, že jsme nerespektovali poklad lidské důstojnosti, který vyžaduje naše víra, je dnes na nás, abychom jasně a pevně odsoudili obchodování s lidmi v jeho mnoha podobách ... a angažovali se v úsilí o prevenci a ochranu.

3. Společná odpovědnost

Pokud se technologie stane konečným kritériem, lidská osoba riskuje, že bude redukována na data, kolečko ve stroji nebo komoditu. Pokud bude technologie integrována s moudrou perspektivou, může se stát nástrojem růstu, spravedlnosti a bratrství. Sociální nauka církve vyzývá ke sdílené odpovědnosti.

Válka v době AI

Po 2. světové válce nastal zlom a mír se stal středem pozornosti mezinárodního řádu. Ve veřejné diskusi panovalo rozšířené přesvědčení, že válka by měla zůstat poslední možností. Přetrvávalo vědomí, že světové válce je třeba se za každou cenu vyhnout. Sv. Pavel VI. v roce 1965 v OSN: "Už nikdy válku!" Zavedl i pojem "civilizace lásky".

Jsme svědky zásadního obratu nahlížení na problémy světa. Veřejné mínění je ovlivňováno diskuzemi o znovu vyzbrojování, válka se začíná vnímat jako nástroj mezinárodní politiky, rostou konflikty poháněné touhou po územní expanzi. Ztrácí se historická paměť o válce. Mediální narativy jsou zesilovány algoritmy, které upřednostňují konflikt a konfrontaci. Násilí se ospravedlňuje jako nezbytné, nevyhnutelné, nebo i "čisté".

Dnes, více než kdy jindy (aniž by bylo upřeno právo na sebeobranu v nejpřísnějším slova smyslu) je důležité znovu zdůraznit, že **teorie "spravedlivé války" je nyní zastaralá.** Lidstvo disponuje mnohem účinnějšími a schopnějšími nástroji pro podporu lidského života a řešení konfliktů, jako je dialog, diplomacie a odpuštění. Použití síly, násilí a zbraní odráží chudobu ve vztazích, která má vždy katastrofální důsledky pro civilní obyvatelstvo.

Vzestup válečného průmyslu se v některých zemích stává klíčovým sektorem ekonomiky. Vytváří se "ozbrojený národ". Roste trh se zbraněmi. Nemůžeme ignorovat obrovské ekonomické síly, které o válku stojí.

Válka v době AI

1. Zbraně a AI

Snadnější použití autonomních zbraňových systémů činí válku proveditelnější, bez lidské kontroly. Vývoj AI ve zbraních musí podléhat nejpřísnějším etickým omezením, respektujícím důstojnost a posvátnost života. Morální úsudek nelze redukovat na kalkul. Musí být identifikovatelný a ověřitelný řetězec: kdo navrhuje, kdo školí, kdo povoluje – osobní odpovědnost. Rychlost a efektivita AI musí být podřízena člověku. Identifikace a ochrana civilistů.

2. Krize multilateralismu

Instituce vytvořené k obraně idejí sdíleného osudu národů a společenského dobra jsou oslabeny. Ekonomická globalizace po roku 1989 postrádá adekvátní politickou architekturu schopnou podporovat dialog a mír.

Globalizace negenerovala jednotu a mír, ale vyvolala fundamentalistické a nacionalistické reakce. Buduje se kolektivní identita proti nepříteli. Narativy "já na prvním místě", "přítel-nepřítel", "my-oni". Moc mezinárodního práva je nahrazována údajným "zákonem mocných".

3. Domnělý "politický realismus"

Vnucuje se: nutnost ozbrojené rovnováhy a odstrašování;

logika síly a přesvědčení, že válka je nevyhnutelná, lidsky přirozená; vždy to tak bylo a vždy to tak bude; mír je ztracený referenční bod, důležité je kdy podniknout vojenskou akci, nepřipravit se na konflikt je nezodpovědnost.

Já bych však tvrdil, že skutečně nezodpovědná je ta forma politického realismu, která do svědomí a kultur zasévá smíření s válkou jako nevyhnutelnou a prezentuje mír a dialog jako utopické nebo iracionální postoje. Mír ale není naivní, je ovocem spravedlnosti a milosrdenství.

Budování civilizace lásky - všichni můžeme přispět

Zvláštní zodpovědnost nesou lidé, kteří působí ve světě vědeckého výzkumu – vědci, podnikatelé, investoři, akademické autority, politici. Jsou povoláni v duchu transparentnosti a odpovědnosti. Když se omezují pouze na svůj vlastní obor, klamou sami sebe, riskují spoluúčast na zlověstných projektech.

Křesťanská perspektiva se nevyčerpává pouhým odsouzením zla.

Dějiny vnímáme ve světle Ukřižovaného a Zmrtvýchvstalého, kterému Otec dal „veškerou moc na nebi i na zemi“ (Mt 28,18). Přítomnost neinterpretujeme jako uzavřený osud, ale jako prostor otevřený osobnímu i společnému obrácení.

Křesťané vnímají temnotu a nazývají ji jménem, ale nezastavují se u její kontemplace: znají světlo a vědí, že tma ho nepřemohla a nemůže ho přemoci (srov. Jan 1,5). Proto, podpoření teologickou nadějí, která dává realitě smysl a směr, slouží dobru i tam, kde se zdá, že utrpení má poslední slovo.

Každý má svůj vlastní prostor pro jednání a právě tam – a nikde jinde – je povolán k volbě, zda bude živit logiku moci (i když jen skrze lhostejnost, cynizmus, lži nebo nenávist), nebo bude chránit logiku míru (skrze pravdu, umírněnost, blízkost a péči).

Tolkien: Není však na nás, abychom ovládali všechny vlny, které proudí tímto světem; naším úkolem je udělat, co můžeme, pro dobu, ve které žijeme; vyčistit plevel z pole, které známe, abychom svým nástupcům předali čisté a obdělávatelné pole.“

Budování civilizace lásky - všichni můžeme přispět

Odzbrojující slova

Všichni si proto musíme zpytovat svědomí ohledně slov, která používáme, předsudků, které jimi prostupují, a agrese – zjevné či skryté – která v nich spočívá. Máme skutečnou příležitost přispět k dobru pokaždé, když mluvíme pravdu, dáváme moudré rady, podporujeme někoho, kdo potřebuje útěchu, odsuzujeme nespravedlnost nebo dáváme hlas někomu, kdo útěchu nemá.

Budování míru ve spravedlnosti

Všichni, na všech úrovních, můžeme přispět k budování základu míru, kterým je spravedlnost. Neusilujeme pouze o jakýkoli druh míru – například o absenci konfliktu za každou cenu – ale o skutečný mír zrozený ze spravedlnosti. *„Existuje velmi úzké spojení mezi spravedlností jednotlivce a mírem všech.“* Nikdy se neunavujeme v hledání spravedlnosti.

Pohled očima obětí

Papež František nás povzbuzoval, abychom se *„dotkli zraněného těla“* těch, kteří trpí: dívali se do jejich tváří, naslouchali jejich příběhům a uznali jejich zranění.

Pěstování zdravého realismu

Autentický realismus se nevzdává přeměny světa; ve skutečnosti začíná jasnou identifikací zájmů, obav, omezení a mocenské dynamiky, právě proto, aby určil, čeho lze dosáhnout, a opatření potřebná k dosažení tohoto cíle.

Oživení dialogu a multilateralismu

Dialog je běžnou dimenzí lidského života a neomezuje se pouze na vztahy mezi státy. Jde o osvojení si postoje schopného budovat bratrská pouta, pramenící z naslouchání, upřímného pohledu, investovaného času a dokonce i času zdánlivě ztraceného společně.

Magnificat

Panna Maria nás nejen učí vidět neviditelné Boží dílo, ale také směřuje náš pohled „k bodům zlomu lidstva, kde je svět narušen, v konfliktu mezi pokornými a mocnými, mezi chudými a bohatými, mezi bohatými a hladovými“, a vychovává nás „k přijetí jiné perspektivy, k pohledu na svět zdola, očima trpících, a ne z perspektivy velkých; k pohledu na dějiny očima malých, a ne z perspektivy mocných; k interpretaci historických událostí z pohledu vdovy, sirotka, cizince, zraněného dítěte, vyhnance, uprchlíka.“

Z jejích úst vychází „nejmocnější a nejinovativnější hymnus, jaký kdy byl pronesen, Magnificat; je to ona, kdo zjevuje transformační plán křesťanské ekonomie, historický a sociální úspěch, který stále čerpá svůj zdroj a sílu z křesťanství.“

Velebí má duše Hospodina a můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli. Neboť shlédl na svou nepatrnou služebnici. Od té chvíle mě budou blahoslavít všechna pokolení, že mi učinil velké věci ten, který je mocný, Jeho jméno je svaté a jeho milosrdenství trvá od pokolení do pokolení. K těm, kdo se ho bojí mocně zasáhl svým ramenem, rozptýlil ty, kdo v srdci smýšlejí pyšně, mocné sesadil z trůnu a ponížené povýšil. Hladové nasytil dobrými věcmi a bohaté propustil z prázdnou. Ujal se svého služebníka, pamatoval na své milosrdenství, jak slíbil našim předkům Abrahámovi a jeho potomkům navěky.